

Recenzja prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil
Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej
Instytut Wokalistyki
Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu
dziedzina: sztuki
dyscyplina: sztuki muzyczne
sporządzono na podstawie zawartej umowy o dzieło z przekazaniem praw autorskich

Poznań, 24 stycznia 2023 roku

**RECENZJA W POSTĘPOWANIU DOKTORSKIM
w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie artystycznej – sztuki muzyczne
YUE XIAO**

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w związku z wszczęciem przez Radę Dyscypliny Artystycznej postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej – sztuki muzyczne.

Zlecenie podjęte na podstawie nowej ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021. poz. 478)

Do zlecenia dołączono następujące dokumenty:

- pismo przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej UMFC w Warszawie Pana prof. dr hab. Pawła Łukaszewskiego z dnia 21 listopada 2022 roku
- dzieła artystycznego w formie nagrania CD
- opisu dzieła artystycznego

Recenzja pracy doktorskiej

Praca doktorska pana **Yue Xiao** zatytułowana *Wpływ twórczości Georga Friedricha Haendla na rozwój techniki wokalne głosu tenorowego w procesie kształcenia, różnorodność wykorzystanych środków wykonawczych na przykładzie trzech postaci Grimoalda, Tamerlano i Oronte* składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu tego dzieła.

Wybór tematu pracy doktorskiej wynika z zainteresowań doktoranta twórczością operową Haendla i różnymi aspektami wykonawczymi związanymi z procesem technicznym i wykorzystaniem środków wykonawczych. Analiza ta odbywa się na przykładzie trzech partii z trzech oper kompozytora.

Dzieło artystyczne

Nagranie dokonano na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w dniach 28 i 30 lipca oraz 1 sierpnia 2021 roku. Realizatorem i reżyserem nagrania jest Emilian Rymarowicz. Panu Yue Xiao na fortepianie akompaniuje Rong Yan.

Dzieło artystyczne obejmuje siedem fragmentów z oper z oper Haendla. Są to arie i arie z recitativo. Wskazane dzieło obejmuje następujące arie i arie z recitativo:

1. G. F. Haendel - *Forte e lieto a morte andrei* z opery *Tamerlano*
2. G. F. Haendel - *Ciel e terra armi di sdegno* z opery *Tamerlano*
3. G. F. Haendel - *A'suoi piedi padre esangue* z opery
4. G. F. Haendel - *Semplicetto! A donna credi?* z opery *Alcina*
5. G. F. Haendel - *Io gia t'amai, ritrosa* z opery *Rodelinda*
6. G. F. Haendel - *Se per te giungo a godere* z opery *Rodelinda*
7. G. F. Haendel - Recitativo accompagnato *Fatto inferno e il mio petto*
Aria Pastorello d'un povero armento z opery *Rodelinda*

Dobór wyboru kompozytora i oper oraz postaci z tych oper leży w najbliższym kręgu zainteresowań doktoranta. Barwa ściśle i idealnie scala się kolorem głosów predestynujących do wykonawstwa oper barokowych w tym oczywiście oper Haendla. Głos jest bardzo sprawny technicznie i wyrównany w całej swojej skali. Dzięki dobrej technice słyszymy śpiewaka, który właściwie i swobodnie prowadzi linię melodyczną a frazowanie jest stylowe i dopracowane. W całej skali głosu śpiewak swobodnie posługuje się dynamiką. Na bardzo szczególne podkreślenie zasługuje precyzja wymowy w języku włoskim. Śpiewak przemawia do słuchacza wrażliwością emocji oddając dramaturgiczną ekspresję zawartą w tekście i osobowości kreowanej postaci. Głos ma lekkość, która jest tak istotna w pasażowych, koloraturowych fragmentach arii. Śpiewak perfekcyjnie i bardzo stylowo zdobi fragmenty arii da capo. Doktorant wykazuje się dużą osobowością wykonawczą. Te cechy pozwalają na wysłuchanie prezentowanego dzieła z dużą satysfakcją i zadowoleniem. Umiejętności wykonawcze poparte są wręcz imponującą wiedzą zawartą w opisie dzieła artystycznego. Doktorant staje się artystą, który świadomie powołuje do życia materiał muzyczny zawarty w prezentowanych fragmentach oper Haendla i staje się wykonawcą przekazującym ideę kompozytora. Należy również podkreślić wyjątkowy kunszt i wyczucie stylu pianisty.

Część opisowa

Istotą dla właściwego odbioru dzieła artystycznego doktoranta stanowi jego opis w postaci rozprawy doktorskiej. Praca ta spełnia wszystkie wymogi pracy naukowej. Całość rozprawy zawarta jest na 182 stronach. Doktorant w sposób kompetentny i wnikliwy przedstawia tezy jak i podaje sposób ich dowodzenia. Praca składa się ze abstraktu, wprowadzenia, czterech rozdziałów, podsumowania i bibliografii. Rozprawa doktorska spełnia wymagania przejrzystości tekstu w rozumieniu jego spójności w ciągu myślowym i łączy się wzorcowo w logiczną całość.

We **wprowadzeniu** doktorant dokonuje streszczenia i omówienia opery w okresie baroku. Uzasadnia

ponadczasowość muzyki barokowej w kształceniu głosu.

W kolejnych rozdziałach opisane są zagadnienia związane z techniką prawidłowego prowadzenia oddechu, dbania o stabilne wykonanie linii melodycznej, dbałości o wyważoną ekspresję, stylowe zdobnictwo i nienaganne prowadzenie przebiegów koloraturowych.

We **pierwszym** rozdziale doktorant przedstawia stan badań nad omawianymi dziełami twórczości operowej Haendla w Chinach i w innych krajach. Opisane są metody badawcze jak i plany dotyczące dalszych badań. Na tej płaszczyźnie doktorant podaje powody swojego wyboru tym tematem.

Rozdział **drugi** składa się z dwóch podrozdziałów. Pierwszy, rozbudowany, poświęcony jest na przykładzie dostępnej literatury cechom stylu muzycznego, rozwojowi sztuki wokalne w okresie baroku, twórczym osiągnięciom Haendla na tle historii, życiu i działalności kompozytora i twórczości operowej i oratoryjnej. Drugi podrozdział to przedstawienie fabuły trzech wybranych i w dalszej części pracy analizowanych dzieł operowych „*Rodelinda*”, „*Tamerlano*”, „*Alcina*” na tle dziejów historycznych.

Rozdział **trzeci** dotyczy analizy cech technik wokalnych związanych ze specyfiką kompozycji operowych operach Haendla. Analizie poddane są elementy techniki wokalne i zagadnienia ekspresji na przykładzie trzech wybranych ról tenorowych z oper Haendla: Grimoaldo z opery „*Rodelinda*”, Bajazet z opery „*Tamerlano*” i Oronte z opery „*Alcina*”. Doktorant analizuje cały proces przygotowania wokalne: ćwiczenia które towarzyszą przygotowaniu śpiewaka do wykonawstwa muzyki Haendla a szczególnie omawianych arii. Analizie poddany jest również proces prawidłowej artykulacji. Opisane jest zagadnienie dynamiki oraz wibracji. Niezwykle ciekawie i wnikliwie opracowany jest podrozdział dotyczący biegłości głosu i koloratur. Szczegółowo opracowany jest również rozdział związany z zagadnieniem *passaggio*. Zagadnienia dość trudne gdyż wymaga dużego doświadczenia śpiewaka i bogatej praktyki wykonawczej. Cały ten obszerny fragment pracy jest rzetelnie opracowany i bardzo interesujący. W kolejnym podrozdziale trzeciego rozdziału opisane i przeanalizowane są kolejne bardzo interesujące zagadnienia związane z wykonawstwem dzieł operowych na przykładzie wybranych partii z oper Haendla. Te zagadnienia to między innymi; prawidłowe wykorzystanie oddechu śpiewaka, prowadzenie głosu techniką *bel canto*, proces emocji i ekspresji czy wreszcie niezwykle interesujący i ważny temat recytatywu w operze barokowej. **Czwarty** rozdział to sumaryczne podsumowanie znaczenia i wartości dzieł operowych Haendla w kształceniu wokalnem. Akoladą zamykającą całą pracę jest podkreślenie znaczenia dzieł i prawidłowej techniki wokalne epoki baroku w tym techniki wykonawstwa oper Haendla dla dalszego rozwoju muzyki wokalne i jej wykonawstwa.

Doktorant w swej dociekliwości naukowej jest bardzo rzetelny i wnikliwy. Umiejętnie korzysta z bogatej bibliografii. Dokonana analiza procesu badawczego wpływa na rozwiązanie najważniejszych założeń rozprawy doktorskiej. Tytuł rozprawy jest adekwatny i tożsamy z treścią opisu. Założony cel artystyczny został udokumentowany w sposób przejrzysty i czytelny. Opis dzieła artystycznego jest spójny z samym dziełem.

Rozprawa doktorska spełnia wymagania pod kątem merytorycznym jak i edytorskim zgodnie ze standardami. Autor wykazał się ogromną dociekliwością i wyjątkowym zaangażowaniem zarówno w sferze badań, jak i przy formowaniu wniosków. Ujęcie tematu, skrupulatność w sferze dokumentacji naukowej świadczą o wyjątkowych walorach tej pracy i są godne najwyższej oceny.

KONKLUZJA

Przedstawiony zapis dzieła artystycznego oraz jego opis stanowią integralną całość bardzo wnikliwego i ciekawego materiału zarówno w aspekcie wykonawczym i zakresie teoretycznym. Stwierdzam, że praca doktorska pana **Xiao Yue** poprzez swój twórczy i naukowy charakter stanowi ciekawe i wszechstronne kompendium wiedzy na badany temat. Stanowi ogromny naukowy wkład w rozwój dyscypliny artystycznej – wokalistyka, jak również w dziedzinie sztuk muzycznych. Wobec powyższego stwierdzam, iż doktorant wykazał się wiedzą teoretyczną do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej.

Rozwiązał założenia zagadnienia artystycznego i spełnia tym samym wymagania art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2021 poz. 478).

W zawiązku z powyższym wnoszę o przyjęcie przedstawionej pracy doktorskiej pana Xiao Yuo.

prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil